

Toimintalinjaus 2027–2029

LUONNOS JÄRJESTÖKÄSITTELYÄ VARTEN

Punainen Risti
Röda Korset

- *Auttaminen luo **iloa***
- *Valmius luo **toivoa***
- *Inhimillisuus rakentaa **luottamusta***

Uudistunut toimintalinjaus

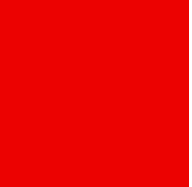

➤ Nyt esitettävän toimintalinjauksen lähtökohta on toimeenpanna kansainvälisen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun Liiton strategiaa 2030. Lisäksi toimintalinjauksen pohjana on koko yleiskokouskauden aikana kerätty tieto toimintaympäristön muutoksista sekä järjestön eri toimijoiden näkemyksistä.

Vuoden 2024 aikana 63 työpajaan osallistui yli 1 500 vapaaehtoista ja työntekijää ja syksyllä 2025 24 työpajaan yli 600 vapaaehtoista. Toimintamalliehdotuksiin otti kantaa 422 vapaaehtoista ja työntekijää. Lisäksi yli 131 järjestön työntekijää osallistui työpajoihin syksyllä 2025.

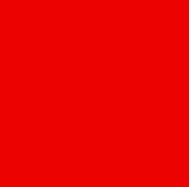
Toimintalinjaus on aikaisempiin verrattuna huomattavasti tiiviimpi. Tavoitteena on, että toimintalinjaus toimii **koko järjestön strategisena dokumenttina** ja siihen liittyvä toimeenpano tapahtuu toiminnan-suunnitteluprosessissa. Siksi yksityiskohtaisuuden taso on aikaisempaan totuttua matalampi.

Toimintalinjauksen lopussa on tarkoituksenmukaista organisoitumista ja kyvykkyyksiä käsittelevä osuus. Kutsumme kaikki jakamaan näkemyksiä **organisoitumista koskevaan mallin vaikutuksista** ja siitä, miten mallit parhaiten vastaavat strategian tavoitteisiin ja avun muuttuviin tarpeisiin.

Toimintaympäristö haastaa uudistumaan – varaudutaan yhdessä vaikeasti ennakoitavaan tulevaisuuteen

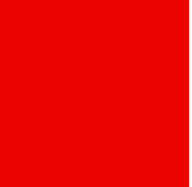
Maailmaa määrittävät samanaikaiset ja toisiinsa kytkeytyvät kriisit – monikriisi – sekä nopea muutos, joka lisää avun tarpeiden määrää, monimuotoisuutta ja vaikeutta ennakoida niitä. Globaaleja, toisiinsa kietoutuneita riskejä **(ilmastonmuutos, taloudellinen epävakaus, väestöliikkeet, ääriliikkeet, aseellisen konfliktin uhka)** ei voi enää tarkastella erillisinä ilmiöinä. Niiden samanaikaisuus ja toisiinsa kietoutuminen kasvattavat vaikutuksia yli yksittäisten kriisien summan ja heikentävät yhteiskuntien kriisinkestävyyttä.

Suomessa geopoliittisen epävarmuuden, talouden paineiden, väestön ikääntymisen, alueellisen eriytymisen, digitalisaation ja arvopohjan muutosten yhteisvaikutus kasvattaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tuen tarvetta. Monikriisien yhteisvaikutuksena polarisaatio voimistuu, ja yhteiskunta joutuu yhtä aikaa **varautumaan ja uudistumaan**.

Toimintaympäristön muutokset ja itse keräämämme tieto ohjaa tulevaa strategiaamme **keskittymään valmiuteen ja varautumiseen** – yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tasolla. Vahvistamme kykyämme reagoida nopeasti ja ennakoivasti muuttuviin avun tarpeisiin. Vastaamme toimintaympäristön muutoksiin vahvistamalla muutoskykyämme, hyödyntämällä tietoa, tukemalla paikallista kriisinkestävyyttä, varmistamalla kohtaamisen ja saavutettavuuden sekä toimimalla inhimillisyyden ja luottamuksen rakentajana. Näin varmistamme, että pystymme auttamaan tehokkaasti ja vaikuttavasti myös tulevaisuudessa.

*Punaisen Ristin
perustehtävä
säilyy, mutta
toimintatavat
uudistuvat.*

Rakennamme yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä

Järjestön kansainvälinen toiminta pohjautuu paikallisten kansallisten yhdistysten tukemiseen ja toimintalinjauksen strategiaan tavoitteisiin, joita täsmennetään kansainvälisen avustustoiminnan linjauksessa.

Lähellä olevana auttajana vahvistamme yhteisöjen kykyä kohdata arjen kriisejä ja häiriötilanteita. Toimintamme perustuu paikalliseen tietoon, matalan kynnyksen vapaaehtoisuuteen ja nopeaan, saavutettavaan apuun. Olemme innovatiivisia ja mukaudumme muuttuviin toimintaympäristöihin ketterästi

Roolimme **valmiusjärjestönä** vahvistuu. Varmistamme, että apu on järjestelmällistä, skaalautuvaa ja nopeasti saatavilla kaikkialla Suomessa. Koulutamme vapaaehtoisia, kehitämme yhteistyötä viranomaisten kanssa ja vahvistamme kykyämme ennakoida ja vastata monimutkaisiin kriiseihin.

Humanitaarisena vaikuttajana turvaamme toimintamahdollisuudet ja nostamme humanitaariset periaatteet näkyvästi esiin. Rakennamme kumppanuuksia ja varmistamme, että järjestön riippumattomuus ja humanitaarinen tila säilyvät kaikissa olosuhteissa.

Miten toimimme: 5 lupausta

Organisoitumisen malli

**IFRC strategia 2030, Geneven sopimukset,
kansallista yhdistystä koskeva sääntely, 7 periaatetta**

**Mitä
tavoittelemme?**

Strateginen tavoite 1:

Paikallinen auttaminen vahvistaa yhteisöjen kriisinkestävyyttä

Minkälaista tulevaisuutta rakennamme?

Vahvistamme yhteisöjen kykyä kohdata arjen kriisejä ja häiriötilanteita. Meillä on yhtenäinen toimintamalli, jossa paikallinen auttaminen ja yhteisöpohjainen kriisinkestävyys vahvistavat valmiutta. Matalan kynnyksen vapaaehtoistoiminta ja erilaisten paikallisyhteisöjen vahvistuminen mahdollistavat nopean ja vaikuttavan avun siellä, missä sitä eniten tarvitaan.

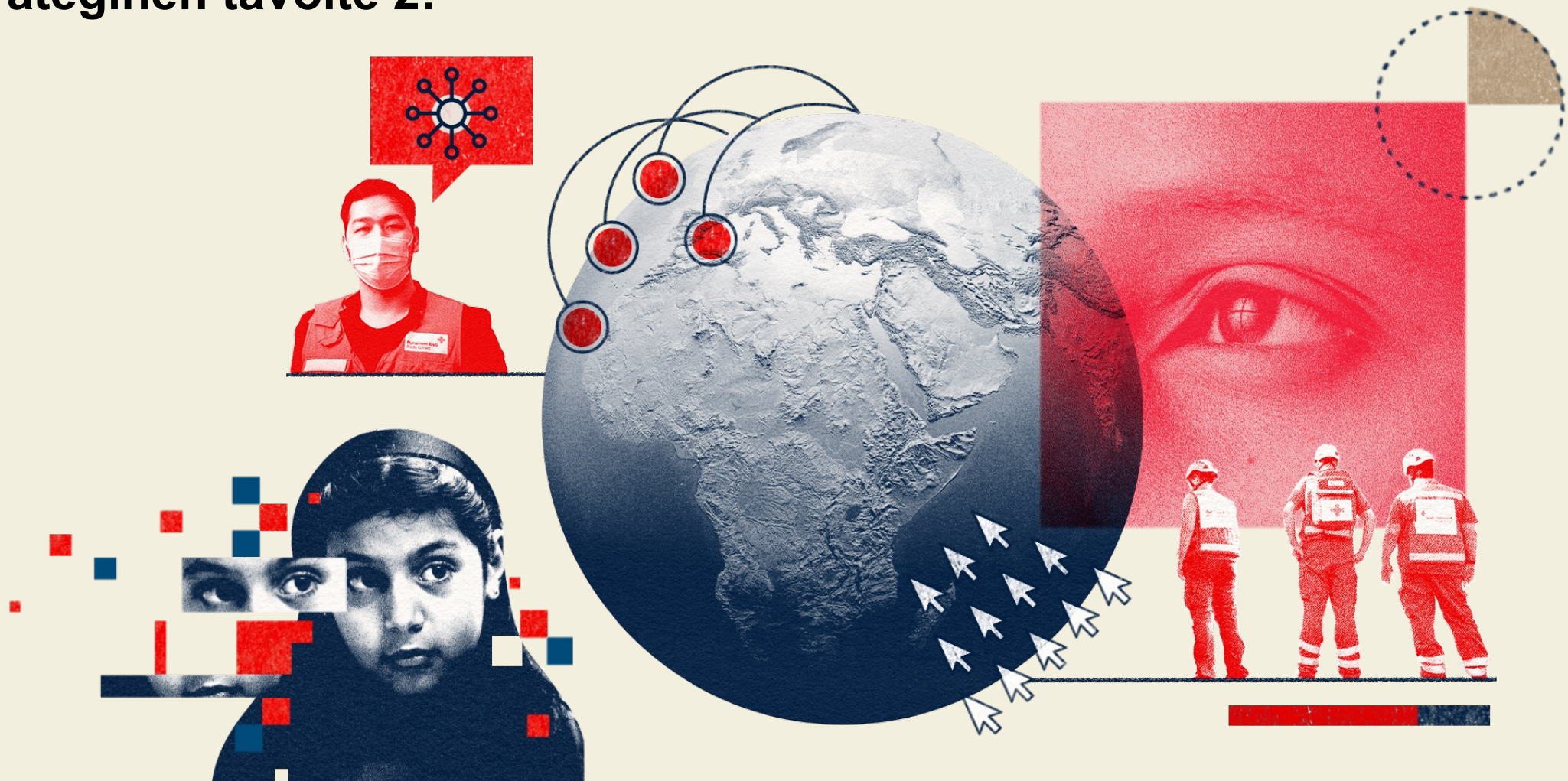
Suomen Punainen Risti toimii siten, että

- Apu annetaan nopeasti ja tarpeen mukaan kasvotusten ja digitaalisesti.
- Avun tarvitsijan polku avun pariin on saumaton.
- Yhteisöt ovat ennalta vahvistettuja ja varautuneita kohtaamaan muuttuvia avun tarpeita, häiriötilanteita ja kriisejä.
- Paikallisyhteisöjen valmiuden vahvistaminen ja matalan kynnyksen vapaaehtoistoiminta mahdollistavat nopean ja vaikuttavan avun arjen kriiseissä.

Tavoitetilamme vuonna 2029:

- Apu käynnistyy aina ilman viivettä.
- Paikallisyhteisöillä on halu auttaa ja todellinen arjen kriisivalmius.
- Mukaanpääsy on helppoa ja vapaaehtoistoiminta on merkityksellistä sekä vaikuttavaa.
- Tukijamme ja sidosryhmämme luottavat meihin: teemme vastuullista ja aktiivista yhteistyötä sidosryhmiemme kanssa.
- Kokeilemme ketterästi uusia tapoja toimia ja mukaudumme muuttuviin toimintaympäristöihin.

Strateginen tavoite 2:

Kansallinen valmius ja varautuminen vahvistuvat ratkaisevasti

Minkälaista tulevaisuutta rakennamme?

Tulevaisuudessa apu häiriö- ja kriisitilanteissa on aina järjestelmällistä, skaalautuvaa ja nopeasti saatavilla kaikkialla Suomessa. Koulutamme vapaaehtoisia ja kehitämme yhteistyötä viranomaisten kanssa. Vahvistamme kykyämme ennakoida ja vastata monimutkaisiin kriiseihin myös nopeasti muuttuvissa tilanteissa.

Suomen Punainen Risti on valmiusjärjestö, joka

- On kiinteä osa kansallista valmiutta
- Kykenee nopeasti skaalaamaan ja suuntaamaan toimintaa häiriö- ja kriisitilanteissa
- On luotettu kumppani viranomaisten kanssa valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti

Tavoitetilamme vuonna 2029:

- Meillä on 100 000 valmiuteen perehdytettyä vapaaehtoista, joista 10 000 hälytysryhmissä.
- Osaavat, koulutetut vapaaehtoiset ja työntekijät mahdollistavat skaalautuvuuden ja selkeän roolin eri kriiseissä (esim. laajamittainen maahantulo, aseellinen konflikti, luonnonilmiöt).
- Olemme kaikkialla Suomessa valmiina auttamaan ja lunastamme viranomaista tukevan roolimme.
 - Yhteismitalliset valmiuden prosessit kaikilla tasoilla.
 - Digitaalinen tilannekuva ja valtakunnallinen resurssiohjaus.
 - Tarjoamme humanitaarista apua kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville.

Strateginen tavoite 3:

Suomen Punainen Risti on tunnustettu ja näkyvä humanitaarinen vaikuttaja

Minkälaista tulevaisuutta rakennamme?

Turvaamme toimintamahdollisuudet ja nostamme humanitaariset periaatteet näkyvästi esiin.

Rakennamme kumppanuuksia ja varmistamme, että järjestön riippumattomuus ja humanitaarinen tila säilyvät kaikissa olosuhteissa. Humanitaaristen periaatteiden näkyvä esilläpito lisää luottamusta sekä turvaa toimintamahdollisuudet myös haastavissa tilanteissa.

Suomen Punaisen Ristin tehtävänä on

- Vahvistaa suojelua, luottamusta ja toimintamahdollisuuksia
- Vaikuttaa lainsäädäntötyössä
- Vaikuttaa valmius-, varautumis- ja sosiaalipolitiikassa
- Toimia humanitaarisena vaikuttajana paikallisesti ja alueellisesti

Tavoitetilamme vuonna 2029:

- Humanitaariset periaatteet näkyvät suomalaisessa päätöksenteossa
- Järjestön erityisasema ja periaatteet tunnetaan
- Humanitaarinen tila ja toimintaedellytykset turvataan kaikissa olosuhteissa
- Humanitaarinen vaikuttaminen tukee käytännön toimintaa
- Viranomais- ja kumppanisuhteet kestävät painetilanteet ja järjestön riippumattomuus säilyy

Miten toimimme?

Apu on helppo löytää ja saada

Sitoudumme siihen, että apua tarvitsevan polku Suomen Punaisen Ristin avun piiriin on selkeä, nopea ja yhdenvertainen.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että:

- Kehitämme **saumattoman polun** kaikkiin Suomen Punaisen Ristin avun muotoihin. Otamme käyttöön selkeät, käyttäjäystävälliset **yhteydenottokanavat**. Osa auttamistamme on ohjata ihminen myös muun kuin Punaisen Ristin avun piiriin.
- Toimintatavat ovat yhtenäiset eri puolilla Suomea, jotta avun saannin kokemus ja laatu ovat yhdenmukaisia.
- Keräämme ja hyödynnämme **tietoa** vastataksemme todellisiin avun tarpeisiin.

Vapaaehtoisena toimiminen on tärkeää ja tarpeellista

Tavoitteenamme on kasvattaa ja monipuolistaa vapaaehtoisreservi 100 000 perehdytettyyn vapaaehtoiseen, joista 10 000 on koulutettuja ja valmiina nopeaan toimintaan.

Sitoudumme siihen, että:

- **Yksinkertaistamme prosessejamme** niin, että vapaaehtoistoimintaan on helppo tulla mukaan, ensisijaisesti digitaalisesti.
- Tarjoamme **joustavia ja kevyitä mahdollisuuksia osallistua**, jotka täydentävät vaativampia ja pitkäkestoisempia tehtäviä.
- **Perehdytys ja koulutus** ovat saavutettavia ja monikielisiä.
- Sitoudumme siihen, että vapaaehtoistemme joukko edustaa yhteiskuntamme moninaisuutta. Edesautamme sitä esimerkiksi tavoittamalla paremmin nuoria, miehiä ja maahan muuttaneita.
- Edistämme vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia myös avuntarvitsijoiden keskuudessa.

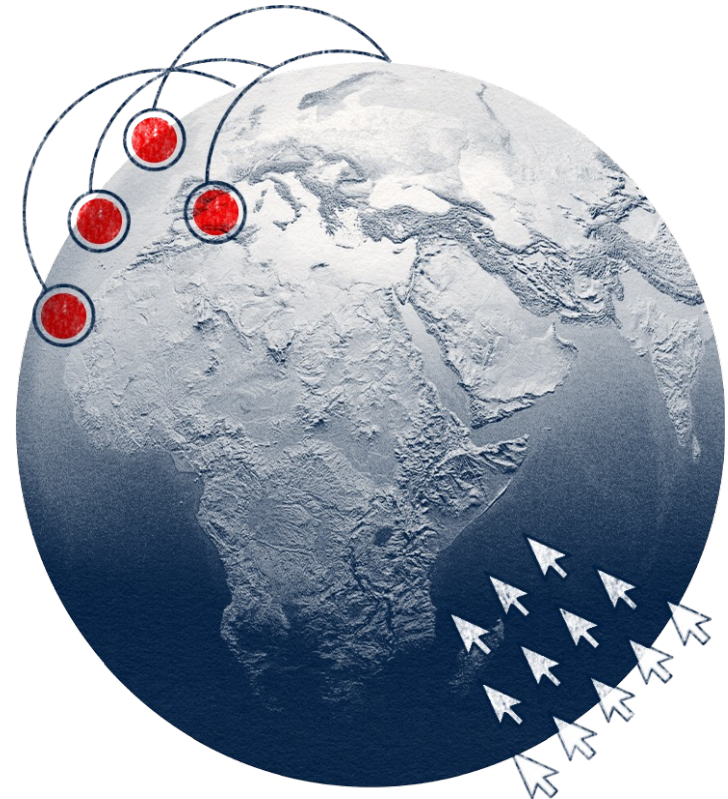

Kaikki toimintamme vastaa avun tarpeisiin

Sitoudumme siihen, että Suomen Punaisen Ristin tuki on tehokasta, paikallista ja oikea-aikaista, ja että se kohdentuu sinne, missä avuntarve on suurin.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että:

- **Hyödynnämme paikallista tietoa** ja palautetta yhteisöjen haavoittuvuuksien ja vahvuuksien tunnistamisessa. Kehitämme yhteisöjen **kriisinkestävyysarviointimallin**, joka ohjaa resurssien kohdentamista ja toiminnan kehittämistä todellisten tarpeiden pohjalta.
- **Laajennamme koulutusohjelmia** porrastetuksi kokonaisuudeksi perustasolta jatkotasolle, kattaen humanitaariset periaatteet, kriisivalmiuden ja johtamisen. Mentorointi tukee jatkuvaa oppimista.
- Laajennamme **vapaaehtoisten johtamisen koulutusta** kaikkiin avun muotoihin, mukaan lukien valmiusryhmät, jotta toimintaa voidaan tarvittaessa nopeasti kasvattaa ja suunnata oikein.

Paikallistoiminta on vahvaa ja kumppanuudet toimivia

Sitoudumme siihen, että Suomen Punaisen Ristin paikallinen toiminta on kestävä, hyvin resursoitua ja vaikuttavaa, ja että teemme tiivistä yhteistyötä viranomaisten ja järjestöjen kanssa avun vaikutuksen vahvistamiseksi.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että:

- Vahvistamme paikallista toimintakykyä. Tavoitteenamme on kestävät ja hyvin resursoidut osastot, joilla on kyky vastata avun tarpeisiin. Sitoudumme yhteisiin kriteereihin, joiden pohjalta tuemme osastojen yhdistymistä hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja toiminnan laadun parantamiseksi.
- **Etsimme uusia vaihtoehtoja** perinteiselle osastopohjaiselle rakenteelle, jotta voimme entistä paremmin mukautua ja skaalata toimintaamme eri tilanteissa.
- Rakennamme yhteisiä osaamisen ja tuen rakenteita, jotka tarjoavat koulutusta, resursseja ja koordinaatiota vapaaehtoisille ja henkilöstölle kaikkialla Suomessa. Kehitämme **erityisosaamista** erilaisiin toimintaympäristöihin kuten kaupunkeihin, maaseudulle, rajaseuduille, saaristoihin ja kielivähemmistöjen pariin.
- **Teemme tiivistä yhteistyötä** viranomaisten, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa, jotta resurssit kohdistuvat tarkoituksenmukaisesti ja apu saavuttaa sitä tarvitsevat.

Humanitaariset periaatteet näkyvät kaikilla tasoilla

Sitoudumme siihen, että Suomen Punaisen Ristin humanitaariset periaatteet ohjaavat kaikkea toimintaamme ja näkyvät arjessa järjestön kaikilla tasoilla.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että:

- Humanitaaristen periaatteiden säännöllinen koulutus ja osaamisen varmistaminen ovat osa kaikkea vapaaehtoistoimintaa ja näkyvät kaikessa toiminnassa ja operaatioissa.
- Otamme käyttöön vapaaehtoisille selkeät **eettiset ohjeistukset ja vastuullisuusmekanismit**, jotka tukevat humanitaaristen periaatteiden mukaista toimintaa.
- Kaikilta vapaaehtoisilta edellytetään perustason koulutus **Suomen Punaisen Ristin perustehtävään ja periaatteisiin**, ja johtotehtävissä toimiminen edellyttää syventävää osaamista.
- **Tarjoamme koulutusta ja tukea**, jotta vapaaehtoiset voivat toimia paikallisina ja alueellisina humanitaarisina vaikuttajina ja edistää humanitaarisia arvoja omissa yhteisöissään.

Millaisella organisaatiolla toimeenpanemme strategian?

Tarkoituksenmukainen ja tehokas organisaatio

Järjestökäsittelyn tueksi on luotu kolme vaihtoehtoista organisoitumisen mallia, joista on tehty erillinen vaikutustenarviointi.

Kutsumme kaikki jakamaan näkemyksiä organisoitumista koskevaan mallin vaikutuksista ja siitä, miten mallit parhaiten vastaavat toimintalinjauksen tavoitteisiin ja avun muuttuviin tarpeisiin.

Kaksiportainen malli

Toiminta perustuu paikallisiin osastoihin, jotka vastaavat suoraan oman alueensa avuntarpeisiin. Päätöksenteko, resurssien käyttö ja toiminnan suunnittelu tapahtuvat paikallisesti ilman väliportaita tai alueellista hallintoa. Osastot voivat tehdä nopeita ratkaisuja ja reagoida joustavasti muuttuviin tilanteisiin.

Valtakunnallinen tuki ja ohjaus varmistavat laadun ja yhdenvertaisuuden, mutta eivät rajoita paikallista soveltamista. Työntekijäresurssia hajautetaan voimakkaasti mahdollisimman lähelle osastoja.

Valmiusaluemalli

Siirrymme piiriorganisaatioista laajempiin aluemalleihin, jotka rakentuvat yhteiskunnan valmiuden yhteistyöalueita noudattaen (YTA-alueet). Alueet tukevat osastoja ja allokoivat resursseja alueen sisällä. Alueella olevat työntekijät koordinoivat kriisivalmiutta, koulutusta ja resurssien jakamista sekä toimivat yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Työntekijöitä on eri puolilla aluetta, jotta tuki osastoille on kattavaa. Malli keventää hallintoa ja siirtää työntekijäresurssia geneeriseen osastotukeen. Viranomaista tukeva valmiusrooli korostuu ja alueen vapaaehtoiset voivat osallistua laajoihin operaatioihin.

Kehittyvä nykymalli

Nykyistä piirirakennetta tarkennetaan siten, että piirien rajat noudattelevat paremmin hyvinvointialuerajoja. Samalla etsimme keinoja, joilla mahdollistamme tarkoituksenmukaisen henkilöstön käytön yli järjestyksikkörajojen. Edistämme yhteisiä tukipalveluja ja keskitämme digitaalisia järjestelmiä.

Piireissä olevat työntekijät tarjoavat alueella koulutusta, osaamista ja resursseja osastoille ja mahdollistavat laajemman yhteisöllisyyden ja verkostojen rakentamisen. Paikallisosastot toimivat edelleen avun etulinjassa, mutta piirien tarjoama tuki varmistaa yhdenvertaisuuden ja laadun.

Toimintalinjauksen mahdollistajat

Kyvykkyydet ja kulttuuri

Joustavuus ja ketteryys:

resurssien siirrettävyys, nopea mukautuminen

Yhteisöllisyys ja avoimuus:

arvopohjaan sitoutuminen, avoin viestintä, psykologinen turvallisuus

Oppiminen ja osaamisen jakaminen:

uuden oppiminen, työnkierto, lokeroitumisen välttäminen

Vapaaehtoisuuden tukeminen keskiössä:

vapaaehtoisten tasalaatuinen ja yhdenvertainen tukeminen, hallintotehtävien keventäminen

Ihmiset ja resurssit

Vapaaehtoiset ja henkilöstö:

aktiivinen rekrytointi, skaalautuva toiminta, jaksamisen tukeminen

Rahoitus ja tilat:

joustava rahoitus, ennakoiivat sopimukset, turvalliset tilat, materiaalien hajauttaminen

Digitaaliset järjestelmät:

toimivat digipalvelut, varajärjestelmät

Logistiikka ja varautuminen:

liikkuvat pisteet, varautuminen laajoihin sähkökatkoihin, resurssien hajauttaminen

Osaaminen

Kriisivalmius ja resilienssi:

kriisivalmiuden perusteet, henkinen tuki, nopea reagointi, kouluttamis- ja perehdyttämistaidot

Monipuolinen osaaminen:

suurten operaatioiden johtaminen, monikielinen viestintä, digipalvelut, hybrdivaikuttaminen, paikallistuntemus, verkostotyö.

Viestintä ja vaikuttaminen:

rauhoittava ja ohjaava viestintä, tiedon jakaminen, arvojen ja periaatteiden mukainen toiminta ja viestintä

Toimintalinjaus toteutetaan yhdessä

Strategiset tavoitteet

Strategisten tavoitteiden toimeenpano toteutetaan yleiskokouskautisen ja vuosittaisen toimintasuunnittelun kautta. Toimintasuunnitteluprosessi päivitetään uuden strategian pohjalta.

Uudistusprosessi, järjestökasittely

Miten toimimme, 5 lupasta

Lupausten edellyttämät kehittämistoimet päätetään osana toiminnan suunnittelua.

Uudistusprosessi, järjestökasittely

Kehityshanke 1

Pilotti 1

Kehityshanke 3

Pilotti 2

Kehityshanke 2

Organisoituminen

Taustatyöt, valmiuspilotti

Päätökset pilottien pohjalta

Yhtenäiset pilotit, kokeilut

Sääntömuutosten valmistelu*

Organisoitumisen vienti käytäntöön

2026

2027

2028

2029

Uusi toimintalinjauskausi

• Yleiskokous 2026
Toimintalinjaus hyväksytään

• Yleiskokous 2029
Toimintalinjaus, sääntömuutokset*

Hyödynnämme Punainen Risti uudistuu –prosessin löydöksiä ja pilottien tuloksia kaikessa suunnittelussa.

*) Tarvittaessa sääntömuutoksia. Kaikki mallit on tarvittaessa toteutettavissa myös nykyisten sääntöjen puitteissa, mutta teknisiä muutoksia tarvitaan.